

Posudek vedoucího bakalářské práce

Téma: Vliv současné migrační krize na volební podporu krajně pravicových stran

Charakter tématu

Téma vztahu migrační krize a volební podpory krajně pravicových stran, jež si autorka zvolila pro svou bakalářskou práci, je aktuální a svým důrazem na migrační krizi jako hlavní nezávisle proměnnou značně inovativní. Na rozdíl od doposud převládajícího zaměření autorů na strukturální či institucionální faktory jako potenciálních determinantů volebního (ne)úspěchu krajní pravice, autorka využila jedinečné příležitosti prozkoumat vliv nahodilé historické události, již migrační krize, která vypukla v souvislosti s válkou o Islámský stát, představuje. V kontextu stávajících výzkumů je originální především operacionalizace migrační krize prostřednictvím tří v empirické realitě snadno identifikovatelných indikátorů, konkrétně počtu žádostí o azyl, typu státu z hlediska proudění uprchlíků (tranzitní, cílový či nezasažený stát) a postoje vlád ke kvótám o přerozdělení uprchlíků.

Legitimitu svého výzkumného zaměření autorka zvyšuje také pomocí deskriptivních statistik, kdy na začátku analytické části dokládá, že průměrná volební podpora krajní pravice skutečně roste, ačkoliv existují rozdíly mezi zeměmi, a tudíž lze přinejmenším předpokládat možný vliv migrační krize na tento vzrůstající trend.

Autorka do své analýzy zahrnuje celkem 21 evropských států, přičemž transparentně zdůvodňuje, proč některé státy zahrnuty nebyly. Jedním z nich je například absence krajně pravicové strany nebo její teprve nedávný vznik. Podobně volba konkrétních stran sleduje předem stanovená a teoretickou literaturou podpořená kritéria. Prostřednictvím syntézy existujících poznatků autorka sestavuje sadu kritérií, jež flexibilně reagují na aktuální politickou realitu. V tomto smyslu například upouští od podmínky antisystémového charakteru strany, když základní jednotkou analýzy jsou svobodné a soutěživé volby (celkem 49 analyzovaných voleb) a naopak začleňuje silný euroskepticismus stran, neboť směřování Evropské unie je bezpochyby tématem, které hýbe současným politickým děním evropských států.

Také vymezení zkoumaného období (2006-2016) má v práci své logické opodstatnění. Časový mezník je stanoven na rok 2011, kdy vypukla válka o Islámský stát, jež akcelerovala přísun uprchlíků do Evropy. Zahrnutí ještě pětiletého období před krizí umožnilo autorce jednak navýšit počet pozorování (analyzovaných voleb) a současně zajistilo dostatečnou

variaci ve zkoumané závisle proměnné. Za druhé tento krok usnadnil autorce kontrolovat pro reálný vliv krize, respektive odhalit její případný falešný vztah k volební podpoře krajní pravice plynoucí z možného překrytí se krize s jinými potenciálně vlivnými faktory typu kriminality.

Teoreticko-metodologické zakotvení

Kromě prozkoumání vztahu mezi migrační krizí a volební podporou krajní pravice, autorka zařazuje do své analýzy ještě další faktory, které mohou s krajně pravicovou podporou souviset. V tomto smyslu vychází z existující teoretické literatury zabývající se krajní pravici nejen české, ale především zahraniční provenience. Kromě toho autorka představuje konkrétní empirické případy, jež velkou měrou ospravedlňují volbu některých z těchto faktorů. Příkladem je důležitost tématu EU pro volební podporu krajní pravice demonstrovaná na zvyšujících se ziscích krajní pravice ve volbách do Evropského parlamentu či vliv kriminality poukazem na dramatický nárůst sympatizantů Vlámského bloku na jeho facebookovém profilu bezprostředně po teroristických útocích na bruselském letišti.

Za účelem identifikace faktorů s potenciálním vztahem k voličské podpoře krajně pravicových stran autorka zcela adekvátně volí metodu komparace. Pomocí této metody (v případě nominálních proměnných pomocí analýzy rozptylu) autorka testuje sadu hypotéz, které jsou teoreticky ukotvené a které autorka velmi zdatně operacionalizuje do snadno měřitelných indikátorů. Autorka má však navíc ambici přiblížit analyzovaná data ve vývojové perspektivě, což ji v případě interpretace vztahu mezi postojem vlád ke kvótám a volební podporou krajní pravice a dále vztahu mezi stanoviskem vlády ke kvótám a důvěrou, jíž se u občanů těší, poskytlo dodatečný pohled a zabránilo tak unáhlenému potvrzení oněch vztahů. Škoda jen, že podobný přístup autorka nezvolila také v případě analýzy vztahu mezi typem státu z hlediska proudění uprchlíků a volební podporou krajní pravice. Autorka zde sice potvrzuje, že v cílových státech je obecně vyšší podpora krajní pravice než v tranzitních a nejnižší ve státech krizí primárně nezasažených, ale stejné rozložení mezi těmito skupinami mohlo existovat již před samotnou migrační krizí, což autorka nekontroluje. V tomto smyslu by bylo účelné porovnat průměrnou volební podporu mezi stejnými třemi skupinami států v období před krizí a po krizi, aby byly závěry autorky silnější.

Sofistikované je také řešení operacionalizace ekonomických faktorů a kriminality, kdy autorka namísto statických údajů zachycuje vývojové trendy (změny ve vývoji HDP, inflaci,

nezaměstnanosti a kriminality), které mnohem lépe zachycují panující atmosféru a nálady ve společnosti.

Struktura práce, formální stránka a práce se zdroji

Poměr teoretické a analytické části je zcela adekvátní. Jednotlivé kapitoly jsou psány a strukturovány s ohledem na hlavní cíle autorky, což činí z práce kompaktní celek. Zdrojová základna autorky je obšírná včetně využití velkého množství primárních zdrojů. Mezi nimi je možné jmenovat různé databáze jako Eurostat či Eurobarometr. Také po formální stránce je práce v pořádku. Místy se objevují překlepy. Stylisticky je však text bez zásadních problémů.

Závěr

Celkově hodnotím práci velmi pozitivně, neboť postup autorky od volby případů po vyrovnávání se s limity zvoleného výzkumného designu je v průběhu práce transparentně popisován a jednotlivé kroky analýzy podpořeny argumenty s teoretickým či empirickým základem. Autorka také přináší řadu překvapivých závěrů a své výsledky interpretuje s ohledem na stávající teoretické poznatky, čímž zvyšuje jejich přínos.

Práci velmi ráda doporučuji k obhajobě s hodnocením A.

Ve Vrchlabí 15.8.2016

Barbora Vališková